134 m^2 was surveyed at Arklių St. 5. A mixed 19th–20th-century layer was recorded and the basement foundations of a 19th-century building were discovered.

4 m^2 was excavated at Vilniaus St. 41. A cultural layer formed during the 19th–20th centuries was recorded at a depth of up to 1.2 m. Fragments of stone paving and the foundation of building 5 (19th–20th century) were unearthed.

87.5 m^2 were surveyed at Maironio St. 5. It was established that the cultural layer on the W side of the former Bernardine monastery is up to 3 m thick. The upper horizons of the cultural layer were destroyed during earthwork conducted in the 20th century. A fragment of stone paving dating to the early 17th century was recorded at a depth of 2.6 m.

ŽAGARĖ

Ernestas Vasiliauskas

Miesto aikštė 8

2008 m. Žagarėje ŠAM vykdė nedidelės apimties archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus ir žvalgymus. Jų metu Miesto aikštėje 8 tyrinėtas ir žvalgytas 82,88 m^2 plotas (iškastos 4 trasos), su 2002 m. tyrinėtu šurfu sudarantis bendrą 84,08 m^2 plotą (*ATL 2002 metais*, V., 2005, p. 240–241). Kultūriniai sluoksniai trasoje 4 sunaikinti.

Tyrinėjama vieta yra tarp buvusio (dabar kanalizuoto ir pakloto po vamzdžiais) upelio slėnio (H_{abs} 64,75–64,92 m) (trasa 1) bei ant kalvelės išsidėsčiusių Naujosios Žagarės turgaus aikštės pastatų kiemų bei daržų (H_{abs} 65,61–66,04 m).

Tyrinėjimų metu buvo aptikti Naujosios Žagarės turgaus ŠR dalies XVII–XIX a. I pusėje buvusių pastatų, jų kiemų (trasa 3) bei daržų (trasos 1, 2) sluoksniai. Daugelyje vietų (trasos 1–3) šlaite tarp kalvelės bei upelio slėnio radinių beveik nerasta (išskyrus keletą XVII–XVIII a. keramikos šukių). Čia žemė juoda. Tad šioje vietoje XVII–XX a. buvo miestelėnų daržai, kaip ir į PR nuo Vilniaus g. pastatų (2001 m. autoriaus tyrinėjimai, JIKM).

Trasoje 1, kalvelės link, aptikti 3 pamatiniai (?) akmenys. Trūkstant medžiagos juos datuoti sudėtinga. Trasoje 2 28–34 cm gylyje atsidengė XIX–XX a. I pusės pastato pamatų liekanos, kurias sudarė stambūs akmenys bei raudonų plytų (26x12,5x7 cm) ir jų nuolaužų (?x11,5x7 cm) griuvenų sluoksnis. Atstumas tarp pamatinių akmenų siekė apie 5 m.

Ant kalvelės (Miesto aikštės 8 kiemas) 86–95 cm gylyje (H_{abs} 64,53–64,69 m) atsidengė 25–35 cm storio juodos žemės su gausiais degėsiais bei puvėsiais sluoksnis. Tai XIX a. I pusėje – viduryje sudegusio medinio pastato

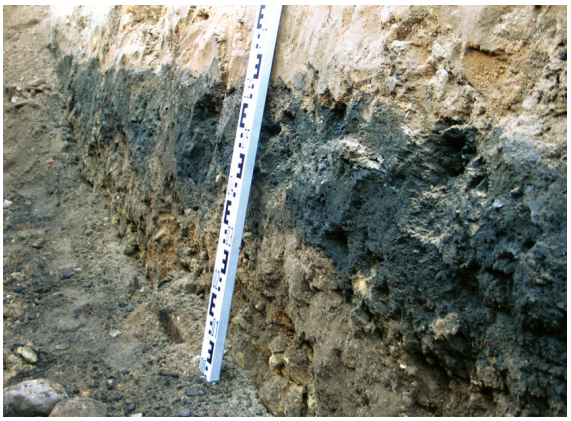

1 pav. Trasos 3 ŠR sienelė, sudegusio medinio pastato sluoksnis. E. Vasiliausko nuotr.

Fig. 1. The NE wall of ditch 3, a layer from a burnt wooden building.

2 pav. Trasos 3 ŠR sienelė, kiemo sluoksnis. E. Vasiliausko nuotr.

Fig. 2. The NE wall of ditch 3, a courtyard layer.

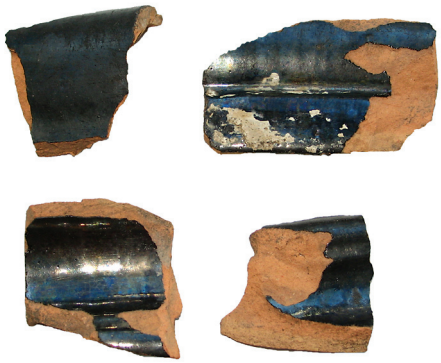

3 pav. XVIII a. II pusės – XIX a. pradžios glazūruotų karnizinių koklių fragmentai iš trasos 3. E. Vasiliausko nuotr.

Fig. 3. Fragments of glazed trim stove tiles from the second half of the 18th – early 19th century that were found in ditch 3.

(4,4 m pločio) (1 pav.) bei šalia buvusio kiemo liekanos (2 pav.). Jame rasta žiestos kaimiškos (tradicinės krašto), oksidacinės glazūruotos ir neglazūruotos, fajanso keramikos, patinuoto langų stiklo šukių, puodyninių bei plokštinių koklių fragmentų, vario lydinio apkalo fragmentas, gyvūnų kaulų, odinės avalynės fragmentų.

70–80 cm gylyje (H_{abs} 64,52–65,12 m) atsidengė juodos žemės sluoksnis. Jame rasta XVIII a. pabaigos – XIX a. pradžios glazūruotų plokštinių, karnizinių koklių fragmentų (3 pav.), XIX a. žiestos kaimiškos (tradicinės krašto), oksidacinės glazūruotos ir neglazūruotos keramikos, gyvūnų kaulų, geležinė kaltinė vinis, skaidraus stiklo stiklinės dalis, langų stiklo dengto patina šukių, nudilęs tiksliau nenustatytas varinis Jono Kazimiero Vazos ši-

lingas (80–90 cm gylyje). Po šiuo sluoksniu 1,1–1,16 m ir 1,15–1,24 m gylyje (H_{abs} 64,05–64,34 m) pasiektas įžemis – dolomitas.

Tyrinėjimai 2008 m. papildė duomenis apie vieną Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Š dalies miestų. Ypač stokota informacijos apie prie tuometinės Turgaus aikštės buvusių pastatų kiemų ir daržų kultūrinio sluoksnio pobūdį.

Radiniai perduoti saugoti JIKM.

Miesto Square 8

During a small field survey and evaluation conducted at Miesto Square 8 in Žagarė (Joniškis District) in 2008, 82.88 m^2 were excavated and surveyed, which, together with the test pit excavated in 2002, comprises a total area of 84.08 m^2. Layers from buildings from the 17th – first half of the 19th century and located in the NE part of the Naujoji Žagarė marketplace (Fig. 1), their courtyard (Fig. 2), and their gardens were discovered during the excavation. Late 18th – early 19th-century glazed flat and trim stove tile fragments (Fig. 3), 19th-century wheel thrown rustic (traditional regional), pottery with an oxidation glaze and unglazed, animal bones, hand-forged iron nails, part of a glass made of clear glass, shards of patinated window glass, and a worn shilling from the reign of John II Casimir were discovered.